

TAENIIDAE

OLGUN		LARVA	
OLGUN PARAZİT	BULUNDUĞU KONAK/ORGAN	LARVA	BULUNDUĞU ARAKONAK/ORGAN
T. saginata	İnsan - Bağırsak	Cys. bovis	Sığır - Kas
T. solium	İnsan - Bağırsak	Cys. cellulosa	Domuz - Kas
T. hydatigena	Karnivor - Bağırsak	Cys. tenuicollis	Gevişen - Omentum,mezenterium
T. pisiformis	Karnivor - Bağırsak	Cys. pisiformis	Tavşan- omentum,mezenterium
T. ovis	Karnivor - Bağırsak	Cys. ovis	Koyun - Kas
T. taeniaformis	Karnivor - Bağırsak	Strobilocercus fasciolaris	Kemirici - Karaciğer
T. multiceps	Karnivor - Bağırsak	Coenurus cerebralis	Gevişen - Beyin
T. serialis	Karnivor - Bağırsak	Coenurus serialis	Kemirici - Bağıdoku

Taenia hydatigena

Son konak: Evcil ve yabani karnivorlar / incebağırsak
Kediden seyrek bildirilmiş

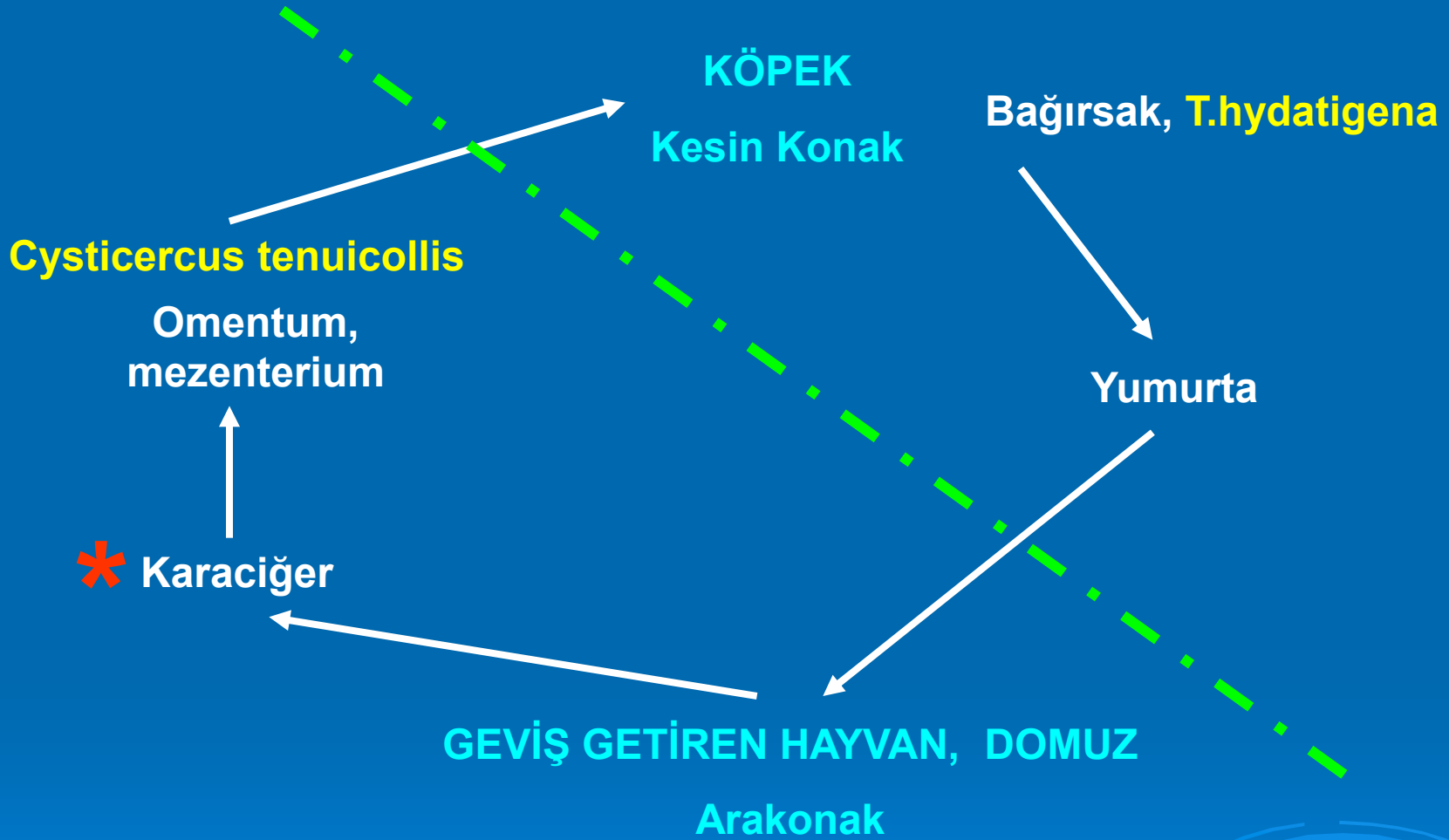
Ara konak: Geviş getiren hay., domuz, maymun, sincap
Cysticercus tenuicollis / omentum, mezenterium

Yayıliş: Bütün dünyada yaygın. Türkiye'de de var.

Morfoloji:

- Olgun: 75 cm. 5 m. (Köpeklerin en uzun şeridi)
- Larva: **Cysticercus tenuicollis** = Su kesesi
  - 7 – 8 cm. çap

Biyoloji:

Patogenez / Klinik belirtiler:

- Olgun: İshal, peklik, kaşıntı, bağırsak tıkanması, sinirsel belirtiler
- Larva: **Cysticercus tenuicollis**
Hepatitis cysticercosa ★★

Teşhis:

- Olgun: Halka / Yumurta (Dışkı)
- Larva: Kesim sonrası

Korunma ve Kontrol:

- Sağaltım
- *Cysticercus tenuicollis*'lerin köpeklere yedirilmemesi

TAENIIDAE

OLGUN		LARVA	
OLGUN PARAZİT	BULUNDUĞU KONAK/ORGAN	LARVA	BULUNDUĞU ARAKONAK/ORGAN
T. saginata	İnsan - Bağırsak	Cys. bovis	Sığır - Kas
T. solium	İnsan - Bağırsak	Cys. cellulosa	Domuz - Kas
T. hydatigena	Karnivor - Bağırsak	Cys. tenuicollis	Gevişen - Omentum,mezenterium
T. pisiformis	Karnivor - Bağırsak	Cys. pisiformis	Tavşan- omentum,mezenterium
T. ovis	Karnivor - Bağırsak	Cys. ovis	Koyun - Kas
T. taeniaformis	Karnivor - Bağırsak	Strobilocercus fasciolaris	Kemirici - Karaciğer
T. multiceps	Karnivor - Bağırsak	Coenurus cerebralis	Gevişen - Beyin
T. serialis	Karnivor - Bağırsak	Coenurus serialis	Kemirici - Bağıdoku

Taenia pisiformis:

Son konak: Evcil ve yabani karnivorlar / İnce bağırsak
Kedi de seyrek görülür

Arakonak: Tavşan

- **Cysticercus pisiformis** / Karın boşluğu, mezenterium, karaciğer, böbrek

Yayılış: Yaygın

Morfoloji:

- Olgun: 20 cm. uzunlukta 2 m.
- Larva: **Cysticercus pisiformis** – bezelye büyüklüğünde, genellikle salkım şeklinde

Epidemiyoloji: Av köpekleri ★ (Tavşan)

Patojenite: Olgun:

Larva: Tavşanlarda **Hepatitis cysticercosa** (?)

TAENIIDAE

OLGUN		LARVA	
OLGUN PARAZİT	BULUNDUĞU KONAK/ORGAN	LARVA	BULUNDUĞU ARAKONAK/ORGAN
T. saginata	İnsan - Bağırsak	Cys. bovis	Sığır - Kas
T. solium	İnsan - Bağırsak	Cys. cellulosa	Domuz - Kas
T. hydatigena	Karnivor - Bağırsak	Cys. tenuicollis	Gevişen - Omentum,mezenterium
T. pisiformis	Karnivor - Bağırsak	Cys. pisiformis	Tavşan- omentum,mezenterium
T. ovis	Karnivor - Bağırsak	Cys. ovis	Koyun - Kas
T. taeniaformis	Karnivor - Bağırsak	Strobilocercus fasciolaris	Kemirici - Karaciğer
T. multiceps	Karnivor - Bağırsak	Coenurus cerebralis	Gevişen - Beyin
T. serialis	Karnivor - Bağırsak	Coenurus serialis	Kemirici - Bağıdoku

Taenia ovis:

Son konak: Evcil ve yabani karnivor / İnce bağırsak

Ara konak: Koyun, keçi

- **Cysticercus ovis** / Kalp, diyafram, kas

Yayılış: Dünyanın pekçok yöresinde yaygın

(Türkiye'de larvası koyunlarda %0.06, keçilerde % 0.24 yaygın)

Morfoloji:

- Olgun'da rostellum var - 1 m. uzun
- Larva 6 mm. çapında,
- **İnsan sağlığı yönünden ÖNEMSİZ!** ★ (Son konak karnivor hayvan , Cys.ovis'in yayılışı sınırlı)

Ekonomik önem: Çok sınırlı

TAENIIDAE

OLGUN		LARVA	
OLGUN PARAZİT	BULUNDUĞU KONAK/ORGAN	LARVA	BULUNDUĞU ARAKONAK/ORGAN
T. saginata	İnsan - Bağırsak	Cys. bovis	Sığır - Kas
T. solium	İnsan - Bağırsak	Cys. cellulosa	Domuz - Kas
T. hydatigena	Karnivor - Bağırsak	Cys. tenuicollis	Gevişen - Omentum,mezenterium
T. pisiformis	Karnivor - Bağırsak	Cys. pisiformis	Tavşan- omentum,mezenterium
T. ovis	Karnivor - Bağırsak	Cys. ovis	Koyun - Kas
T. taeniaformis	Karnivor - Bağırsak	Strobilocercus fasciolaris	Kemirici - Karaciğer
T. multiceps	Karnivor - Bağırsak	Coenurus cerebralis	Gevişen - Beyin
T. serialis	Karnivor - Bağırsak	Coenurus serialis	Kemirici - Bağıdoku

Taenia taeniaformis (Hydatigera taeniaformis)

- **Son konak:** Kedi ve diğer karnivorlar / İnce bağırsak
- **Arakonak:** Fare, rat, sincap /
  - **Strobilocercus fasciolaris** / Karaciğer
- **Yayılış:** Yaygın, Türkiye'de de var.

Morfoloji:

- Olgun 15 – 60 cm. uzunlukta
Skoleks 1.5 – 2 mm.
Rostellum var
Çekmenler iyi gelişmiş
Halkalar çan biçimli
- Larva **Strobilocercus fasciolaris** – Bezelye büy.-30 cm

Önem:

- Olgun – Kedilerde sindirim sistemi bozuklukları
- Larva – (Laboratuar farelerinde) ★

Kontrol:

- Kedi sağaltımı
- Fare yemlerinin kedi dışkısı ile kontaminasyonunun önlenmesi

TAENIIDAE

OLGUN		LARVA	
OLGUN PARAZİT	BULUNDUĞU KONAK/ORGAN	LARVA	BULUNDUĞU ARAKONAK/ORGAN
T. saginata	İnsan - Bağırsak	Cys. bovis	Sığır - Kas
T. solium	İnsan - Bağırsak	Cys. cellulosa	Domuz - Kas
T. hydatigena	Karnivor - Bağırsak	Cys. tenuicollis	Gevişen - Omentum,mezenterium
T. pisiformis	Karnivor - Bağırsak	Cys. pisiformis	Tavşan- omentum,mezenterium
T. ovis	Karnivor - Bağırsak	Cys. ovis	Koyun - Kas
T. taeniaformis	Karnivor - Bağırsak	Strobilocercus fasciolaris	Kemirici - Karaciğer
T. multiceps	Karnivor - Bağırsak	Coenurus cerebralis	Gevişen - Beyin
T. serialis	Karnivor - Bağırsak	Coenurus serialis	Kemirici - Bağıdoku

Taenia multiceps (Multiceps multiceps)

Son konak: Evcil ve yabani karnivor / İnce bağırsak

Ara konak: Küçük ★ ve büyük gevişen (at, deve, geyik, domuz, insan)
Coenurus cerebralis / Beyin, omurilik

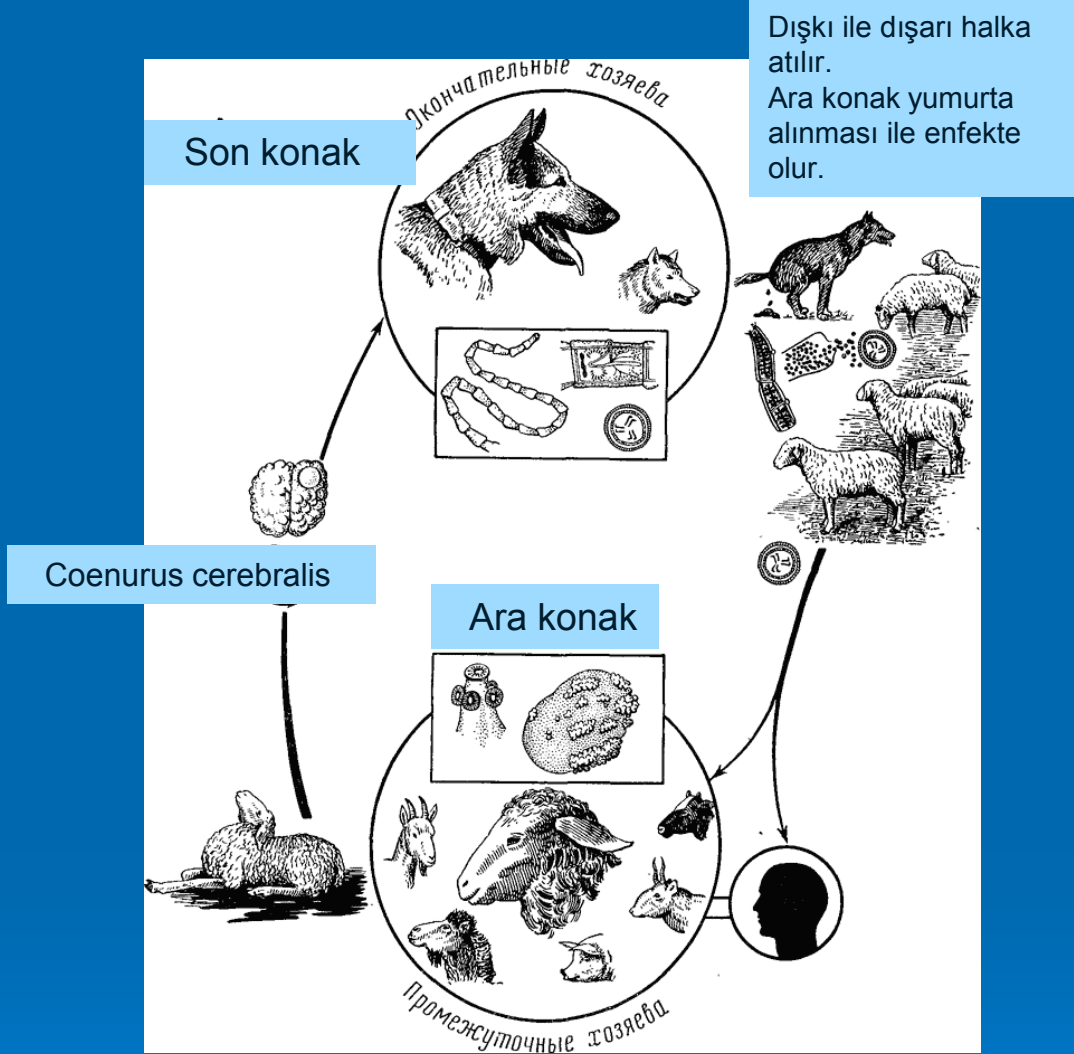
Yayılış: Yaygın. Türkiye'de de.

Morfoloji:

- Olgun - 40 – 100 cm. uzunlukta
Skoleks küçük, rostellum ve çekmenler var
- Larva - **Coenurus cerebralis** 5 cm.

Biyoloji:

Şekil.

<http://infomeds.net/teniatty-lentochnye-gelminty-47.html>

Patojenite / Klinik belirtiler:

- Olgun – Diğer karnivor şeritlerindeki gibi
- Larva – **COENUROSE = DÖNME HASTALIĞI = DELİBAŞ HAST. = DEVVARE HAST. ★★★**

- Ağır enf. → Akut traumatik meningoencephalitis → Ölüm
(Hipokalsemi / diğer meningoencephalitis / listeriosis/ looping ill/
cerebrospinal nematodiasis / beyin apse ve tümörlerinden ayırt etmek
gerekir)
- Hafif enf. → 1 – 2 onkosfer gelişecek yer ve zaman bulur.
Hemisfer / Cerebellum / M.oblangata

- Körlük
- İnkoordinasyon
- Dönme hareketleri
- Başın yukarı/ aşağı /yanlara doğru tutulması
- Yarı felç , felç

- Durgunluk
- Yemden kesilme
- Kilo kaybı
- Sürü gerisinde kalma
- Sendeleme

Epidemiyoloji: oban köpekleri ★

Teşhis:

- Olgun – Dışkı yumurta / halka
- Larva – ZOR (Diğer hastalıklardan ayırım)
  - Nekropsi kesin
  - oban usulü
  - Bař palpasyonu
  - Gz kontrolü

Ayırıcı teşhis:

- Hipokalsemi
- Diğer Meningoencephalitis
- Listeriosis
- Looping ill
- Cerebrospinal Nematodiasis
- Beyin Apse ve Tümörleri

Kontrol: Enfekte köpeklerin sağaltımı

C.cerebralis'lerin köpeklere yedirilmemesi

Sağaltım:

- Olgun – şerit ilaçları
- Larva - ? (Ekonomik deđil)

TAENIIDAE

OLGUN		LARVA	
OLGUN PARAZİT	BULUNDUĞU KONAK/ORGAN	LARVA	BULUNDUĞU ARAKONAK/ORGAN
T. saginata	İnsan - Bağırsak	Cys. bovis	Sığır - Kas
T. solium	İnsan - Bağırsak	Cys. cellulosa	Domuz - Kas
T. hydatigena	Karnivor - Bağırsak	Cys. tenuicollis	Gevişen - Omentum,mezenterium
T. pisiformis	Karnivor - Bağırsak	Cys. pisiformis	Tavşan- omentum,mezenterium
T. ovis	Karnivor - Bağırsak	Cys. ovis	Koyun - Kas
T. taeniaformis	Karnivor - Bağırsak	Strobilocercus fasciolaris	Kemirici - Karaciğer
T. multiceps	Karnivor - Bağırsak	Coenurus cerebralis	Gevişen - Beyin
T. serialis	Karnivor - Bağırsak	Coenurus serialis	Kemirici - Bağıdoku

Taenia serialis (Multiceps serialis)

Son konak: Evcil ve yabani karnivor / İnce bağırsak

Ara konak: Tavşan, sincap gibi kemiriciler

- **Coenurus serialis** / intermuscular ve subcutan bağ dokuda

Yayılış: Yaygın

Morfoloji:

- Olgun 20 – 70 cm.
- Larva

Coenurus serialis	Coenurus cerebralis
Daha küçük (4 – 5 mm.çapında)	Daha büyük (4 – 5 cm.çapında)
Skoleksler kese içinde merkezi bir noktadan sıralar üzerine dizilmiş gibi görülür	Skoleksler kese içinde dağınık
Ana kistten iç ve dış ikincil kistler gelişebilir (Ekinokok kistindeki gibi)	İkincil kistler gelişmez
Arakonak tavşan	Arakonak koyun, keçi
Genellikle bağı dokuda gelişir	Beyin ve omurilikte gelişir

TAENIIDAE

OLGUN		LARVA	
OLGUN PARAZİT	BULUNDUĞU KONAK/ORGAN	LARVA	BULUNDUĞU ARAKONAK/ORGAN
T. saginata	İnsan - Bağırsak	Cys. bovis	Sığır - Kas
T. solium	İnsan - Bağırsak	Cys. cellulosa	Domuz - Kas
T. hydatigena	Karnivor - Bağırsak	Cys. tenuicollis	Gevişen - Omentum,mezenterium
T. pisiformis	Karnivor - Bağırsak	Cys. pisiformis	Tavşan- omentum,mezenterium
T. ovis	Karnivor - Bağırsak	Cys. ovis	Koyun - Kas
T. taeniaformis	Karnivor - Bağırsak	Strobilocercus fasciolaris	Kemirici - Karaciğer
T. multiceps	Karnivor - Bağırsak	Coenurus cerebralis	Gevişen - Beyin
T. serialis	Karnivor - Bağırsak	Coenurus serialis	Kemirici - Bağıdoku

Sınıfaltı:

CESTODA

Takım:

PSEUDOPHYLLIDA

CYCLOPHYLLIDA

Familya:

Diphyllobothriidae

Taeniidae

Mesocestoididae

Davaineidae

Dilepididae

Hymenolepididae

Anaplocephalidae

Familya: **MESOCESTOIDIDAE**

Mesocestoides lineatus

Son konak: Köpek, kedi ve diğer yabani karnivor / İnce bağırsak

Ara konak:

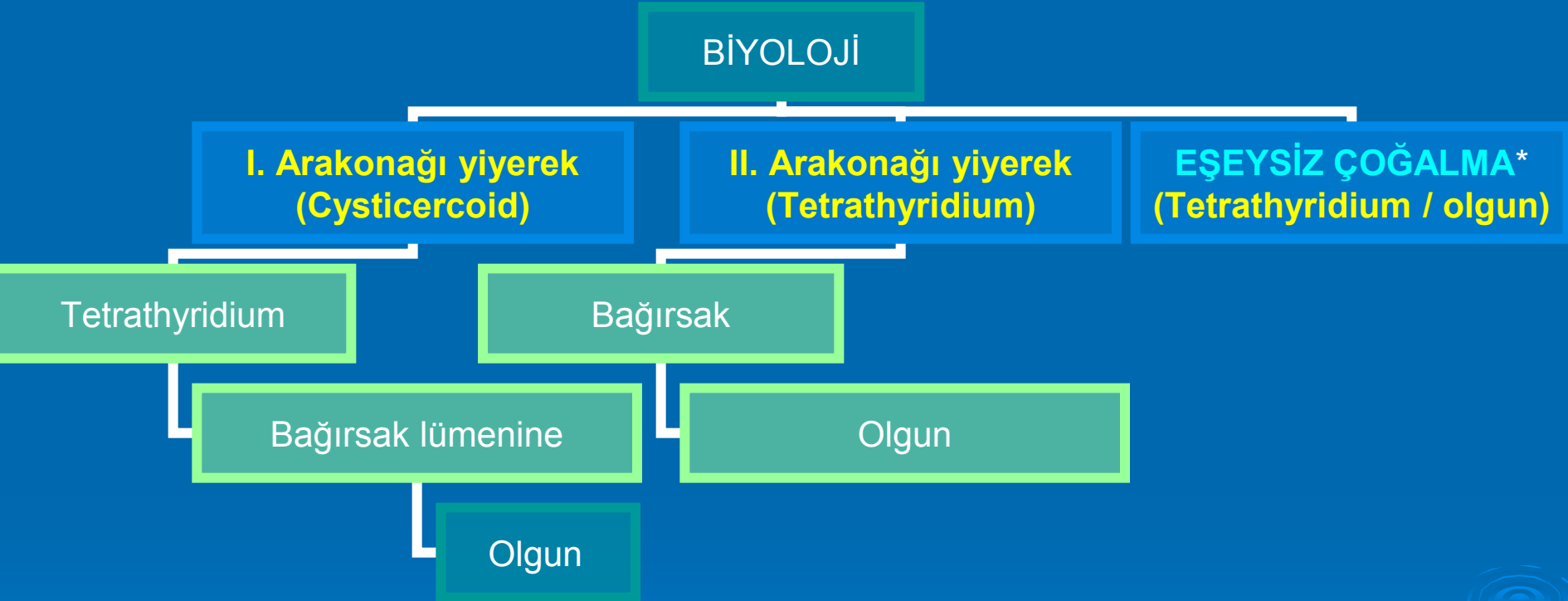
- 1) Koprofaj artropodlar - **Cysticercoid** / Vücut boşluğu
- 2) Çeşitli omurgalı (Kanatlı, reptil, ampibium, kedi, köpek*) – **Tetrathyridium** / Seröz boşluklar, periton veya akciğer, karaciğerde kist içinde veya serbest
(**Tetrathyridium elongatum = T.bailetti**)

Yayılış: Yaygın. Türkiye'de de var.

Morfoloji:

- Erişkin 30 cm 1,5 m.
  - Skoleks rostellumsuz
- Larva
  - **Cysticercoid**
  - **Tetrathyridium** 1 – 2 cm 35 cm.

➤ Biyoloji:

Patojenite:

- Olgun şerit Diğer şeritlerinki gibi
  - Tetrathyridium * Kedi ve Köpekte
    - Karın ve göğüs boşluğunda (Kist içinde veya serbest)
    - Peritonitis, Ascites
- ***Genellikle bağırsaklarda da olgun şeritler bulunur.

Teşhis:

- Erişkin – Halkalar
- Tetrathyridium – Kedi ve köpeklerde kısırlaştırma ve benzeri operasyonlarda göz ardı edilmemelidir.

Sağaltım ve kontrol:

- Olgun : Uygun şerit ilaçlarından biri
- Larva: Mebendazole 100 mg/kg dozda

Mesocestoides litteratus

Mesocestoides corti

Mezogyna hepatica

Tilki / Karaciğer , safra yolları

15 mm. uzunlukta

Sınıfaltı:

CESTODA

Takım:

PSEUDOPHYLLIDA

CYCLOPHYLLIDA

Familya:

Diphyllobothriidae

Taeniidae

Mesocestoididae

Dilepididae

Davaineidae

Hymenolepididae

Anaplocephalidae

➤ **Familiya: DILEPIDIDAE**

1 – Dipylidium caninum

Son konak: Köpek, kedi, yabani karnivor hayvanlar / İnce bağırsak
İnsan*

Ara konak: Kedi, köpek, insan piresi (larva)/ **Cysticercoid**
Köpek biti (larva + olgun)

Yayıliş: Yaygın

Morfoloji:

- 20 – 50 cm uzun
- Rostellum 3 – 4 sıralı çengelli
- Halkalar kavun / salatalık çekirdeği formunda
- GA laterallerde ortada

Biyoloji:

- Son konaktan dışkı ile dışarı halka atılır, dış ortamda yumurta açığa çıkar.
- Yumurtalar arakonak tarafından alınır, Cysticercoid gelişir.
- Son konak enfekte bit, pireyi (arakonakları) alarak enfeksiyona yakalanır.

Epidemiyoloji:

Pire ve bitler ★

Patojenite:

Sağaltım ve kontrol:

- Erişkin şerit sağaltımı
- Pire, bit ve ektoparaziter ilaç ★

❖ *Dipylidium sexcoronatum*

- Rostellumu 6 sıralı çengel taşır -
- Yumurta kapsülündeki yumurtalar küçük

2 - **Joyeuxiella pasqualei**

Son konak: Kedi, köpek ve diğer karnivorlar

Ara konak: Koprofaj böcekler / **Cysticercoid**

★ KERTENKELE (**Paratenik arakonak**)

Yayıliş: Yaygın

Morfoloji:

- 20 – 30 cm. uzun , 1 – 2 mm. geniş
- Rostellum 16 sıra çengelli
- GA laterallerde, halka üst yarımında
- Yumurta kapsüllerinde tek yumurta var

Biyoloji /Epidemiyoloji:

Patogenez / Klinik: * Boncuk düşürüyor şikayeti ★

Sağaltım / Kontrol:

Joyeuxiella echinorhyncoides

- (Bir evvelki türe benzer, daha geniş (2 – 3 mm), rostellum çengel sıra sayısı 23 – 25)

3- Diplopylidium nölleri

Son konak: karnivor / İnce bağırsak

Ara konak: Çeşitli koprofaj artropoda / **Cysticercoid**
Sürüngenler (**paratenik konak**)

Yayıliş: Türkiye'de de var

Morfoloji: 9 – 12 mm uzun

Rostellum 3 – 4 sıra çengelli

- ★ (* İlk sıra büyük **Taenia çengeli**, diğerleri küçük **gül diken** formunda)
Yumurtası kokon içinde tek

4 – **Choanotaenia infundibulum**

Son konak: Tavuk, hindi ve yabani diğer kanatlı / İnce bağırsak

Ara konak: **Musca domestica** başta olmak üzere **Coleoptera**'lar, dışkı yiyen böcekler ve **ęekirge** / **Cysticeroid**

Morfoloji: 20 cm uzun – Rostellum tek sıra ęengelli – Yumurtaları filamentli

5 – **Amoebotaenia cuneata**

Son konak: Tavuk, hindi, ördek / ince bağırsak

Ara konak: **Yer solucanı** / **Cysticeroid**

Morfoloji: 4 mm kadar – Rostellum teksıra ęengelli

6 – **Metroliaesthes lucida**

Son konak: Tavuk, hindi gibi kanatlı / İnce bağırsak

Ara konak: Çeşitli **ęekirge** türleri / **Cysticeroid**

Morfoloji: 20 cm ↑ - Rostellum yok - ekmenleri ęengelli

Sınıfaltı:

CESTODA

Takım:

PSEUDOPHYLLIDA

CYCLOPHYLLIDA

Familya:

Diphyllobothriidae

Taeniidae

Mesocestoididae

Dilepididae

Davaineidae

Hymenolepididae

Anaplocephalidae

➤ Familya: **DAVAINEIDAE**

1- **Davainea proglottina**

Son konak: Kanatlı / Duodenum

Ara konak: Kabuklu, kabuksu sümüklü böcekler / **Cysticercoid**

Yayıliş: Yaygın

Morfoloji: 4 mm uzun (4 – 9 halka)

Rostellum

Çekmenleride çengelli

GA halka üst yarımında

➤ Biyoloji:

- Patojenite: Kanatlı şeritleri içinde en patojen olanıdır. ★
- Küçük alanda çok sayıda
  - Rostellum var / Çekmenleri çengelli
  - Bağırsakta derin gömülür

Hemorajik yangı ⇒ nekroz ⇒ ölüm

2- Railliettina tetragona

- Kanatlı / ince bağırsak
- 6 – 25 cm uzun
- Rostellum / Çekmenler çengel taşır (zayıf)
- Yumurtaları 6 – 12 si bir arada kokonda
- **Karınca** arakonak / **Cysticercoid**

Railliettina cestricillus

- Kanatlı, ince bağırsak
- 13 cm uzun
- Rostellum yarım daire biçimi, yassı
- Yumurta kapsülünde tek yumurta
- **Koprofaj böcekler** arakonak / **Cysticercoid**

Railliettina echinobothrida

- Kanatlı, ince bağırsak
- 25 cm uzun
- Rostellum / çekmenler çengel taşır
- Yumurtalar 6 – 12 si birarada kapsül içinde
- Karıncalar arakonak / **Cysticercoid**

★ **En patojen Railliettina türü**

★ Nodül oluşumuna, **HİPERPLASTİK ENTERİTİS'e** neden olur
(Tüberkülozla karıştırılır)